

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 28.04.1969, sp. zn. 7 Cz 37/69, ECLI:CZ:NS:1969:7.CZ.37.1969.1

Číslo: 16/1970

Právní věta: Rozhodnutí o povinnosti žalovaných - kolektivně odpovědných pracovníků - k náhradě škody ze schodku není rozhodnutím o několika právech se samostatným skutkovým základem podá-li kterýkoli účastník odvolání ve věci samé, nenabývá toto rozhodnutí právní moci ve vztahu k žádnému z účastníků a odvolací soud je přezkoumává v celém rozsahu. /1/

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 28.04.1969

Spisová značka: 7 Cz 37/69

Číslo rozhodnutí: 16

Číslo sešitu: 1

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Náhrada škody zaměstnancem, Odvolání, Rozhodnutí soudu

Předpisy: 71/1958 Sb. § 9 99/1963 Sb. § 206
§ 212

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

(Částečně nepoužitelné viz judikát 44/1980 SbRc.)

Obvodní soud pro Prahu 9 zavázal rozsudkem z 21. 12. 1967 sedmnáct žalovaných, aby jako hmotně odpovědní pracovníci nahradili žalobci schodek vzniklý na prodejně v období od 20. 1. 1965 do 26. 5. 1965 ve výši 31 834,93 Kčs; podíly odpovědnosti jednotlivých žalovaných určil podle § 9 zák. č. 71/1958 Sb.; přičemž všechny žalované zprostil odpovědnosti za schodek z jedné čtvrtiny, u některých žalovaných snížil nadto povinnost k náhradě škody za použití mimořádného zmírňovacího práva podle § 7 a 10 zák. č. 71/1958 Sb. Proti dalším třem žalovaným (J. K., J. V. a M. K.) zamítl obvodní soud žalobu proto, že podle prohlášení žalobce tito žalovaní zaplatili na náhradu schodku poměrné částky.

K odvolání žalovaného J. K. a dalších deseti žalovaných rozhodl Městský soud v Praze usnesením z 18. 9. 1968 tak, že se odvolání žalovaného J. K. ve věci samé zamítá, že se z podnětu ostatních odvolání rozsudek soudu prvního stupně zrušuje ohledně žalované L. S. a řízení ohledně ní se zastavuje, že se k ostatním odvoláním i k odvolání žalovaného J. K. do výroku o nákladech řízení rozsudek soudu prvního stupně zrušuje ohledně ostatních žalovaných - pokud byli uznáni povinnými k náhradě schodku - a ve výroku o nákladech řízení a věc se vrací soudu prvního stupně, aby po doplnění řízení znovu rozhodl a přihlédl k nákladům odvolacího řízení, a že ve výroku o zamítnutí

žaloby zůstává rozsudek soudu prvního stupně nedotčen. Své rozhodnutí o zamítnutí odvolání žalovaného J. K. ve věci samé odůvodnil odvolací soud v podstatě tím, že byla žaloba proti tomuto žalovanému ve věci samé soudem prvního stupně zamítnuta v celém rozsahu, čímž dosáhl optimálního procesního úspěchu a nemá právo odvolání. Zastavení řízení ohledně žalovaného L. S. vyplynulo ze zjištění, že proti jmenované nebyla vůbec podána žaloba. Zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně ohledně ostatních žalovaných – pokud byli uznáni povinnými k náhradě schodku – odůvodnil odvolací soud tím, že si soud prvního stupně nezjednal dostatečné podklady pro posouzení případného zproštění odpovědnosti za schodek a pro případné použití mimořádného zmírňovacího práva. Výroku soudu prvního stupně o nákladech řízení vytkl odvolací soud, že povinnost k náhradě nákladů řízení nemůže být stanovena solidárně, ale děleně podle výše podílů jednotlivých žalovaných bez přihlídnutí k mimořádnému zmírnění povinnosti k náhradě škody a úspěchu či neúspěchu jednotlivých žalovaných ve věci.

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl usnesením Městského soudu v Praze – pokud jím bylo zamítnuto odvolání žalovaného J. K. ve věci samé a pokud jím nebyl zrušen rozsudek soudu prvního stupně ohledně žalovaných J. K., J. V. a M. K. s tím, že ve výroku o zamítnutí žaloby zůstává rozsudek soudu prvního stupně nedotčen – porušen zákon a v uvedeném rozsahu je zrušil.

Z odůvodnění:

Městský soud si neuvědomil, že závazky jednotlivých žalovaných k náhradě škody vyplývají ze smlouvy o kolektivní hmotné odpovědnosti, tedy ze smlouvy obsahově jednotné pro všechny zúčastněné. Podle ní je pracovní závazek k udržení provozu v bilanční rovnováze uložen více pracovníkům tak, že podle smlouvy jsou všichni povinni společně udržovat bilanční rovnováhu a tedy i společně vyúčtovat; všichni společně odpovídají za schodek podle zásad uvedených v § 9 zák. č. 71/1958 Sb. Tyto hmotněprávní zásady se musí projevit svými procesněprávními důsledky; soud tu není vázán návrhy účastníků a může se od nich odchýlit v rámci § 153 odst. 2 o. s. ř.

Se zřetelem k tomu, že jde o odpovědnost žalovaných pracovníků kolektivně odpovědných za schodek, nešlo o případ, kdy bylo rozhodnuto rozsudkem soudu prvního stupně o několika právech se samostatným skutkovým základem. Proto odvolání kteréhokoli účastníka způsobilo, že rozhodnutí nenabývalo právní moci; krajský soud byl pak povinen v celém rozsahu rozsudek soudu prvního stupně věcně přezkoumat. Jestliže tedy městský soud v Praze dospěl k závěru, že jsou dány důvody k zrušení rozsudku soudu prvního stupně, bylo nutno zrušit tento rozsudek ohledně všech účastníků řízení tak, aby soudu prvního stupně nebylo zabráněno rozvrhnout náhradu škody na všechny osoby kolektivně odpovědné (účastníky řízení).

Jestliže Městský soud v Praze nezrušil rozsudek soudu prvního stupně ohledně žalovaných J. K., J. V. a M. K. a vyslovil, že ve výroku o zamítnutí žaloby zůstává rozsudek nedotčen, porušil zákon v ustanoveních § 202 odst. 2 a § 218 odst. 1 písm. c) o. s. ř., jakož i v ustanoveních § 206 odst. 1 a 2, § 212 odst. 1 a § 221 odst. 1 písm. a), odst. 2 o. s. ř.

1) srov. rozhodnutí uveřejněné pod č. 40/1962 Sbírky rozhodnutí a sdělení soudů ČSSR